

Gelelim eleştirimizin ana konusu olan, şu ektif-faklar, halk cephesi meselesine.

Bugün Türkiye'de en önemli, en can alıcı sorun, kavranacak ana halka budur. Bu sorun, diğer sosyalist eğilimlere göre, kıyaslanamayacak bir önemde verilmeye, gazetlenmeye de görülmüştür benimsenmiş Vatandaş Partisi'nin olduğu bir kongre kararı olmasın rağmen ne gereken önemi verilmemiştir. Ve bu sorun can alıcı noktalarım açıkça koyup somut parolalar atabilmiz.

Şunu açıkça belirtelim ki, Sosyalist som derece bilimsel bir çizimden hareket ediyor. Yani Türkiye'nin ekonomi temeli ve bu temel üzerindeki yükselen sınıfların konularına ilişkin tahilliler (çözümlemeler), Objektif konularıyla devrim cephesinde yer alan sınıf, zümre ve tabakaların sözcüğü olan politik parti ve eğilimler arasında, konularına uygun koordiné bir siyasi ittifak öneriyor. Bu önerinin süredeli uygulanması esastır. Ama bütün bu olumluluklara rağmen eksik ve yanlışlar çok oluyor, çok önemlidir. İlgili költürü, Sosyalist, eksi ve yanlışların nereden olduğu ve ne gibi sonuçlara ulaşabileceğini bilincinde bile değildir. Eleştirimizde de bunu bilincine getirmeye çalışacağız.

Bugün Türkiye'de «Halk Cephesi» problemi bir proletarya partisi nasıl yaklaşılabılır? Öncelikle bu kamu açıkça kavuşturmak gerekiyor ki, Sosyalist'in asıl yaklaşımda ve bunun sonuçları analılabılır.

Proletarya partisi olduğuna iddia eden her parti, ya da proletaryanın gerçek temsilcisi olduğunu iddia eden her sosyalist eğilim veya kimilerinin dediği gibi «yücelmiş», öncelikle kendine karşı somut sormalıdır: Finans-Kapitali tahakkümüne karşı mücadelede, köy ve şehir küçük-burjuvazisiyle mi, yani devrimci demokratlarla mı, yoksa reformist burjuvaziyeli mi yani yarı burjuvaziyeli mi (ya da kimilerinin dediği gibi milli burjuvazi ile mi) ittifak yapacağız?

Bu soruya, hiç bir sosyalist parti veya eğilim, genel olarak İşi-köylü, köy ve şehir küçük-burjuvazisi dışında bir cevap vermiyor. (Ama genel teori plânında.) Soruya böyle cevap verince, hemen şu ikinci sorunun sorulması gerekir:

Bugün Türkiye'de, işçi sınıfının devrimci militanları için küçük-burjuvaziyel, reformist, halk siyasi partii ve eğilimler temsil etmektedir:

Biz bu soruya şu cevabı veriyoruz: Maocular dışında herileri gerçek proletarya sosyalisti olduğunu söyleyen, bir düzine kadar sosyalist parti ve eğilim içinde Vatandaş Partisi'nin dışında kalanlar, objektif konular, egemen eğilimlerle küçük-burjuvaziyel tabakaların devrimci muhalefetine temsil etmektedirler.

O halde, sınıfçı plânda işçi sınıfı, küçük-burjuvazi ittifakı, politik plânda sosyalistler arası bir ittifak, bir blok biçiminde gerçekleştirilebilir, gerçekleştirilmelidir.

Bu durumda, proletarya partisinin yakalanması gereken ana halka, işlenmesi gereken esas parçalar: Sosyalistler Arası İttifak, diğer bir deyişle: Devrimci Demokrat Blok olmalıdır.

Hangi sosyalist parti veya eğilim, böyle bir parolayı gerçekleştirilmeye çalışıyor, bu hedefi gözetin kaçıyor, veya bu yöndeki tedbirleri görmezlikten geliyor: o, genel teori plânında, istediği kadar İşi-köylü İttifakı yapmaya yarıyor. Buna reformizminin kurduğuna takılıyor demektir.

Türkiye'de somut olarak «Mesevizm», «Böşevizm» ayırım bu noktada ortaya çıkmaktadır.

1959'de «İki TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«BİRİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«İKİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ÜÇÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«DÖRDÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«BEŞİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ALTI NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«YEDİ NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«SEKİZİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«DOKUZUNCU TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ONUNCU TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON BİRİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON İKİ NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ÜÇÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON DÖRDÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON BEŞİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ALTI NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON YEDİ NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON SEKİZİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ÜÇÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON DÖRDÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON BEŞİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ALTI NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON YEDİ NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON SEKİZİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ÜÇÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON DÖRDÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON BEŞİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ALTI NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON YEDİ NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON SEKİZİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ÜÇÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON DÖRDÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON BEŞİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ALTI NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON YEDİ NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON SEKİZİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ÜÇÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON DÖRDÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON BEŞİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ALTI NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

OTOKRİTİK

Sosyalist'e Eleştiri: 2

Proletarya Sosyalistleri: «Burjuvazi kaypaktır. Onun kaypaklığını etkisiz hale getirebilmemiz için: işçi burjuvazi köylüyle birleş» diyorlardı. Buna karşılık burjuvazi aydın sosyalistler (Menşevikler): «Burjuvazi kaypakdır. O halde onun hükümetimizle gerçek» Sonuçuna ulaşıyorlardı. Ama bu söz de açıkça ortaya koymuyorlardı. İlk başta, çok doğru gibi görünen parolaları atarak, ama esas gerektiren ve doğru olan parolaları atmayarak oportünizmlerini güncüyorlardı. Örneğin devrim günlerinde, işçiler, köylüler her yer ayaklanıyor, bir devrim gündeme gelmişken, işçi ve köylülerin ve acil parolaların hiç söz etmemek, «örgütülenim, emekçilerle bağlanmaya güdülenimler» türünden parolaları okuyan, koordiné bir siyasi ittifakı önermiyor. Bu önerinin süredeli uygulanması esastır. Ama bütün bu olumluluklara rağmen eksik ve yanlışlar çok oluyor, çok önemlidir. İlgili költürü, Sosyalist, eksi ve yanlışların nereden olduğu ve ne gibi sonuçlara ulaşabileceğini bilincinde bile değildir. Eleştirimizde de bunu bilincine getirmeye çalışacağız.

Bugün Türkiye'de «Halk Cephesi» problemi bir proletarya partisi nasıl yaklaşılabılır? Öncelikle bu kamu açıkça kavuşturmak gerekiyor ki, Sosyalist'in asıl yaklaşımda ve bunun sonuçları analılabılır.

Proletarya partisi olduğuna iddia eden her parti, ya da proletaryanın gerçek temsilcisi olduğunu iddia eden her sosyalist eğilim veya kimilerinin dediği gibi «yücelmiş», öncelikle kendine karşı somut sormalıdır: Finans-Kapitali tahakkümüne karşı mücadelede, köy ve şehir küçük-burjuvazisiyle mi, yani devrimci demokratlarla mı, yoksa reformist burjuvaziyeli mi yani yarı burjuvaziyeli mi (ya da kimilerinin dediği gibi milli burjuvazi ile mi) ittifak yapacağız?

Bu soruya, hiç bir sosyalist parti veya eğilim, genel olarak İşi-köylü, köy ve şehir küçük-burjuvazisi dışında bir cevap vermiyor. (Ama genel teori plânında.) Soruya böyle cevap verince, hemen şu ikinci sorunun sorulması gerekir:

Bugün Türkiye'de, işçi sınıfının devrimci militanları için küçük-burjuvaziyel, reformist, halk siyasi partii ve eğilimler temsil etmektedir:

Biz bu soruya şu cevabı veriyoruz: Maocular dışında herileri gerçek proletarya sosyalisti olduğunu söyleyen, bir düzine kadar sosyalist parti ve eğilim içinde Vatandaş Partisi'nin dışında kalanlar, objektif konular, egemen eğilimlerle küçük-burjuvaziyel tabakaların devrimci muhalefetine temsil etmektedirler.

O halde, sınıfçı plânda işçi sınıfı, küçük-burjuvazi ittifakı, politik plânda sosyalistler arası bir ittifak, bir blok biçiminde gerçekleştirilebilir, gerçekleştirilmelidir.

Bu durumda, proletarya partisinin yakalanması gereken ana halka, işlenmesi gereken esas parçalar: Sosyalistler Arası İttifak, diğer bir deyişle: Devrimci Demokrat Blok olmalıdır.

Hangi sosyalist parti veya eğilim, böyle bir parolayı gerçekleştirilmeye çalışıyor, bu hedefi gözetin kaçıyor, veya bu yöndeki tedbirleri görmezlikten geliyor: o, genel teori plânında, istediği kadar İşi-köylü İttifakı yapmaya yarıyor. Buna reformizminin kurduğuna takılıyor demektir.

Türkiye'de somut olarak «Mesevizm», «Böşevizm» ayırım bu noktada ortaya çıkmaktadır.

1959'de «İki TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«BİRİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«İKİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ÜÇÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«DÖRDÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«BEŞİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ALTI NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«YEDİ NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«SEKİZİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«DOKUZUNCU TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ONUNCU TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON BİRİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON İKİ NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ÜÇÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON DÖRDÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON BEŞİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ALTI NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON YEDİ NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON SEKİZİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ÜÇÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON DÖRDÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON BEŞİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ALTI NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON YEDİ NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON SEKİZİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ÜÇÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON DÖRDÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON BEŞİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ALTI NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON YEDİ NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON SEKİZİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ÜÇÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON DÖRDÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON BEŞİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ALTI NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON YEDİ NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON SEKİZİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ÜÇÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON DÖRDÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON BEŞİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ALTI NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

OTOKRİTİK

Sosyalist'e Eleştiri: 2

Proletarya Sosyalistleri: «Burjuvazi kaypaktır. Onun kaypaklığını etkisiz hale getirebilmemiz için: işçi burjuvazi köylüyle birleş» diyorlardı. Buna karşılık burjuvazi aydın sosyalistler (Menşevikler): «Burjuvazi kaypakdır. O halde onun hükümetimizle gerçek» Sonuçuna ulaşıyorlardı. Ama bu söz de açıkça ortaya koymuyorlardı. İlk başta, çok doğru gibi görünen parolaları atarak, ama esas gerektiren ve doğru olan parolaları atmayarak oportünizmlerini güncüyorlardı. Örneğin devrim günlerinde, işçiler, köylüler her yer ayaklanıyor, bir devrim gündeme gelmişken, işçi ve köylülerin ve acil parolaların hiç söz etmemek, «örgütülenim, emekçilerle bağlanmaya güdülenimler» türünden parolaları okuyan, koordiné bir siyasi ittifakı önermiyor. Bu önerinin süredeli uygulanması esastır. Ama bütün bu olumluluklara rağmen eksik ve yanlışlar çok oluyor, çok önemlidir. İlgili költürü, Sosyalist, eksi ve yanlışların nereden olduğu ve ne gibi sonuçlara ulaşabileceğini bilincinde bile değildir. Eleştirimizde de bunu bilincine getirmeye çalışacağız.

Bugün Türkiye'de «Halk Cephesi» problemi bir proletarya partisi nasıl yaklaşılabılır? Öncelikle bu kamu açıkça kavuşturmak gerekiyor ki, Sosyalist'in asıl yaklaşımda ve bunun sonuçları analılabılır.

Proletarya partisi olduğuna iddia eden her parti, ya da proletaryanın gerçek temsilcisi olduğunu iddia eden her sosyalist eğilim veya kimilerinin dediği gibi «yücelmiş», öncelikle kendine karşı somut sormalıdır: Finans-Kapitali tahakkümüne karşı mücadelede, köy ve şehir küçük-burjuvazisiyle mi, yani devrimci demokratlarla mı, yoksa reformist burjuvaziyeli mi yani yarı burjuvaziyeli mi (ya da kimilerinin dediği gibi milli burjuvazi ile mi) ittifak yapacağız?

Bu soruya, hiç bir sosyalist parti veya eğilim, genel olarak İşi-köylü, köy ve şehir küçük-burjuvazisi dışında bir cevap vermiyor. (Ama genel teori plânında.) Soruya böyle cevap verince, hemen şu ikinci sorunun sorulması gerekir:

Bugün Türkiye'de, işçi sınıfının devrimci militanları için küçük-burjuvaziyel, reformist, halk siyasi partii ve eğilimler temsil etmektedir:

Biz bu soruya şu cevabı veriyoruz: Maocular dışında herileri gerçek proletarya sosyalisti olduğunu söyleyen, bir düzine kadar sosyalist parti ve eğilim içinde Vatandaş Partisi'nin dışında kalanlar, objektif konular, egemen eğilimlerle küçük-burjuvaziyel tabakaların devrimci muhalefetine temsil etmektedirler.

O halde, sınıfçı plânda işçi sınıfı, küçük-burjuvazi ittifakı, politik plânda sosyalistler arası bir ittifak, bir blok biçiminde gerçekleştirilebilir, gerçekleştirilmelidir.

Bu durumda, proletarya partisinin yakalanması gereken ana halka, işlenmesi gereken esas parçalar: Sosyalistler Arası İttifak, diğer bir deyişle: Devrimci Demokrat Blok olmalıdır.

Hangi sosyalist parti veya eğilim, böyle bir parolayı gerçekleştirilmeye çalışıyor, bu hedefi gözetin kaçıyor, veya bu yöndeki tedbirleri görmezlikten geliyor: o, genel teori plânında, istediği kadar İşi-köylü İttifakı yapmaya yarıyor. Buna reformizminin kurduğuna takılıyor demektir.

Türkiye'de somut olarak «Mesevizm», «Böşevizm» ayırım bu noktada ortaya çıkmaktadır.

1959'de «İki TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«BİRİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«İKİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ÜÇÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«DÖRDÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«BEŞİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ALTI NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«YEDİ NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«SEKİZİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«DOKUZUNCU TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ONUNCU TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON BİRİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON İKİ NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ÜÇÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON DÖRDÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON BEŞİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ALTI NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON YEDİ NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON SEKİZİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ÜÇÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON DÖRDÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON BEŞİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ALTI NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON YEDİ NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON SEKİZİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ÜÇÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON DÖRDÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON BEŞİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ALTI NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON YEDİ NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON SEKİZİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ÜÇÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON DÖRDÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON BEŞİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ALTI NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON YEDİ NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON SEKİZİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ÜÇÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON DÖRDÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON BEŞİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ON ALTI NC İ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

OTOKRİTİK

Sosyalist'e Eleştiri: 2

Proletarya Sosyalistleri: «Burjuvazi kaypaktır. Onun kaypaklığını etkisiz hale getirebilmemiz için: işçi burjuvazi köylüyle birleş» diyorlardı. Buna karşılık burjuvazi aydın sosyalistler (Menşevikler): «Burjuvazi kaypakdır. O halde onun hükümetimizle gerçek» Sonuçuna ulaşıyorlardı. Ama bu söz de açıkça ortaya koymuyorlardı. İlk başta, çok doğru gibi görünen parolaları atarak, ama esas gerektiren ve doğru olan parolaları atmayarak oportünizmlerini güncüyorlardı. Örneğin devrim günlerinde, işçiler, köylüler her yer ayaklanıyor, bir devrim gündeme gelmişken, işçi ve köylülerin ve acil parolaların hiç söz etmemek, «örgütülenim, emekçilerle bağlanmaya güdülenimler» türünden parolaları okuyan, koordiné bir siyasi ittifakı önermiyor. Bu önerinin süredeli uygulanması esastır. Ama bütün bu olumluluklara rağmen eksik ve yanlışlar çok oluyor, çok önemlidir. İlgili költürü, Sosyalist, eksi ve yanlışların nereden olduğu ve ne gibi sonuçlara ulaşabileceğini bilincinde bile değildir. Eleştirimizde de bunu bilincine getirmeye çalışacağız.

Bugün Türkiye'de «Halk Cephesi» problemi bir proletarya partisi nasıl yaklaşılabılır? Öncelikle bu kamu açıkça kavuşturmak gerekiyor ki, Sosyalist'in asıl yaklaşımda ve bunun sonuçları analılabılır.

Proletarya partisi olduğuna iddia eden her parti, ya da proletaryanın gerçek temsilcisi olduğunu iddia eden her sosyalist eğilim veya kimilerinin dediği gibi «yücelmiş», öncelikle kendine karşı somut sormalıdır: Finans-Kapitali tahakkümüne karşı mücadelede, köy ve şehir küçük-burjuvazisiyle mi, yani devrimci demokratlarla mı, yoksa reformist burjuvaziyeli mi yani yarı burjuvaziyeli mi (ya da kimilerinin dediği gibi milli burjuvazi ile mi) ittifak yapacağız?

Bu soruya, hiç bir sosyalist parti veya eğilim, genel olarak İşi-köylü, köy ve şehir küçük-burjuvazisi dışında bir cevap vermiyor. (Ama genel teori plânında.) Soruya böyle cevap verince, hemen şu ikinci sorunun sorulması gerekir:

Bugün Türkiye'de, işçi sınıfının devrimci militanları için küçük-burjuvaziyel, reformist, halk siyasi partii ve eğilimler temsil etmektedir:

Biz bu soruya şu cevabı veriyoruz: Maocular dışında herileri gerçek proletarya sosyalisti olduğunu söyleyen, bir düzine kadar sosyalist parti ve eğilim içinde Vatandaş Partisi'nin dışında kalanlar, objektif konular, egemen eğilimlerle küçük-burjuvaziyel tabakaların devrimci muhalefetine temsil etmektedirler.

O halde, sınıfçı plânda işçi sınıfı, küçük-burjuvazi ittifakı, politik plânda sosyalistler arası bir ittifak, bir blok biçiminde gerçekleştirilebilir, gerçekleştirilmelidir.

Bu durumda, proletarya partisinin yakalanması gereken ana halka, işlenmesi gereken esas parçalar: Sosyalistler Arası İttifak, diğer bir deyişle: Devrimci Demokrat Blok olmalıdır.

Hangi sosyalist parti veya eğilim, böyle bir parolayı gerçekleştirilmeye çalışıyor, bu hedefi gözetin kaçıyor, veya bu yöndeki tedbirleri görmezlikten geliyor: o, genel teori plânında, istediği kadar İşi-köylü İttifakı yapmaya yarıyor. Buna reformizminin kurduğuna takılıyor demektir.

Türkiye'de somut olarak «Mesevizm», «Böşevizm» ayırım bu noktada ortaya çıkmaktadır.

1959'de «İki TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«BİRİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«İKİNCİ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«ÜÇÜNCÜ TAKTİK» karşı karşıya gelmişti:

«Tarihin yörüngesi, en ufak ikirciliğe yer bırakmayacak ölçüde, işçi sınıfının yörüngesine girmiştir. Ne denli parlak göktaşı görünmek tutkunluğu içinde bulunurlarsa bulunsunlar, eğer uzayın sağır boşluklarında yitmek istemiyorlarsa, bütün Devrimci yıldızlar, Tarihin ve İşçi Sınıfının yörüngesi içine akmalıdır. Bu yörünge PROLETARYA PARTİSİDİR»

DR. HİKMET KIVILCIMLI

HAYATI VE MÜCADELESİ ÜZERİNE

«70'ne geldim. Hiç bir zaman kendimi beğenemedim. Daima, sonsuz eksiklerimle cenkleşirim. Bir ara çok toymen, kendini beğenilenlerin (çürüklerini elle tuttuğum halde) gerçek bir güce dayanmış olabileceklerini sanırdım. Denemelerim çoğaldıkça, kendini beğenmenin bir yaldızlı paravan olduğunu; Arkasından acıklı yoksullukların saklandığını hep gördüm. O zaman Bilimsel Sosyalizmdeki: «Mükemmel adam = ölmüş adam» gözleminin derinliğine ve sağlamlığına bir daha sonsuzca inanıyorum.»

Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın kendi kaleminden hayatı

«Osmanlı İmparatorluğu Makedonya'nın Priştine kasabasında Hüseyin Bey Posta - Telgraf Müdürü iken, eşi Münire hanımdan Hikmet doğuyor. Kosova vilayetine İstip kazasında hastalanıyor. Bir gece, bekteşi tekkesi türbesinde yatan Ali Baba, sandukasından fırlayarak Seher teyzesinin rüyasına giriyor. Çocuğun iyileşmesi isteniyorsa, Ali adıyla adlandırılmalı, o zaman Hazret-i Ali gibi "kılıcı kuvvetli" olacağını, yoksa öleceğini bildiriyor: Hikmet "Ali" oluyor. Henüz konuşmasını beceremeyen, Pakize teyzesinin okuduğu kız mektebine götürüldükçe, kucaktan sıralar üstüne çıkarılıp davul taktili nutuklar çekiyor. İyi alamet değil...

Hüseyin Bey, Yemen - Hicaz PTT Başmüdürlüğüne aktarılıyor. Gidiş o gidiş. Çocuk babanın adı bile anmıyor. Seher teyze ve subay enişte ile Koçan'a, Cumâibâla üzerinden Bulgar eşkiyası baskını atlatılarak Drama'ya iniyor. Serez'den dupduru hatırlayabildiği tek şey, demiryolu üzerinde bayram eden kaibahliklar ortasına bayraklarla donanmış bir tren gelince, vagonlara sinmiş Abdülhamit Paşalarının kırmızı feslerini didik didik yırtıp havaya fırlatan Hürriyet oluyor. Bunun üzerine, anıları silik bir İzmir, Aydın - Muğla'ya gidiş. Tekrar İzmir içişmeğine dönüş. Balkan harbi patladığı gün, çocuk kendisini yeniden İstip'te buluyor. Uluların kanlı göçü başlamıştır. Çocuk, bir kaç güne kadar geri dönme üzere, göçmenler mahşeresine kapılıyor. Bir omuzda taşınmaz manliher tüfeği, öbüründe Kur'an-ı Kerim kesesi, yollarda kaybolma ola, yayan Köprülü'ye, bir buğday vagonuna ulaşıyor. Trenle, yarı aç inilen Selânik'te: çocukları insan ve hayvan ayakları altında çiğneyen Panik'in, bezirgân yanında bir hafta çıraklığı, kırk para kazanmak için yarım saat süren tesadüfi hammallığın, yatılıp ta bir daha kalkılmayan ölümün ne olduğunu acı acı öğreniyor.

Bir aile kolunun bulunduğu İstanbul'a geçiş. Zâbit Murat dayıya Erzurum yerine gidilen Kuşadası. «Delice Emin Efendi'nin iptidai ve rüştiye mektebi. Tahta tüfeklerle, asker talimleri: Ateş - Barut - Bomba İnkılabı. İlk sinema salonunda:

«Bahriyeliler biz sağımızdan solumuzdan, Çışan edertz yıldırım her dağımızdan», «Efes» harabelerinde, diz çökerek hedefi 11' den sahici mazverle vuruş. Birinciliğe Celâl Nuri'nin «Tarih-i İstikbâl» kitabından ödül: düğmesine basınca göklere uçan koltuklar, Saltanatları dinamitle havaya uçuran nihilistler, Teravithin sonra namaz kıla kıla sahura dek camide uyuya kalış. Çatıveren Birinci Cihan Harbi. Her Allahın puslu günü Sisam adasından söküke edip kasabaçığın üç beş yapısını delik delik etmesine yıldımlar yağdırın İngiliz ve Fransız savaş gemileri. Pakize teyzenin 38'likle vuruşu. İnsanların tavuk gibi öldürülüşü...

İkinci Muğla'ya gidiş. Aydın - Söke yollarında ağıltan, bitkinlikten can vermiş «Tebdül vahâh» Mehmetçikler... Muğla İdadisi, sonra Sultanî'nin. Trampetçilik. Fifre Kırgıç mücahidesi. Nisfiye, Nay. Mezarlığın sakız ağacına bağı, gözleri camlanmış, kurşuna dizilen sayısız asker kacakları. Her gece bir karakolu basan eşkiya Demirci'nin kestiği başlar. Karakolda çeşit çeşit işkenceler. Murat dayının ölümü. Tatilde aşar damgaçlığı. Ekin harmanlarının güzelliği. Ölümünden sonra daha acı gelen Osmanlı İmparatorluğunun bozgunu.

İzmir Yunan işgalinde. Depolardan silah çekme. Kuvayimilliyeye gönüllülüğü. Havada meteliği tabancayla vuran Yörük Ali Efe. Zeybekler. Aydın Cephesi. Çine Köprüsü. «Köyceğiz Kuvayimilliyeye Askeri Kumandanlığına tayin» edilmiş. Toprak beylerini vurdumduymazlıkları ve nobranlıkları. Dağ Türkmenlerinin sıcak anayürekliği. Litoğrafya'da elle basılan Mentese gazetesi. Bolşevikler! Kızılar! Bayrağımızın rengi. Elatından İtalyanları çığırın Mutasarrıfı karşı gibi gençlik teşkilatı ve hücumlar. Muğla ansızın İtalyan işgalinde. Yunan'a karışmış: «Gâvur değil mi?» Yağlıboya kartal resimleye yayan Marmaris yolları... Stımann mezarlığı çevirdiği tüm köyler. Rodos'tan İstanbul'a aktarma.

Vefa Lisesi Müdürünün Kuvayimilliyeye kalpağını ve çizmelerini «Talebeliğe yakışsınız» buluşu. Ailenin kökten işçileşmesi. Ali Kemal: «Kalpak bir alamet'i üris oldu. Kalpaklıyı nerede görürsen vur!» Sultani 9'dan İmtihân ile İstanbul Tıp Fakültesine. Ölüm kalm. «Tıbbiye-i Askeriye-i Şâhâne'ye müsabakayla müstezadı gazel: «Ey melce'i ölü, ebedi hislere mâkes Sâil sana bîkes Yâ sen de serap, sen de mi mâsululara kâbus Bir tâlihe pâbus?»

Sınıfta çıkan «Yıldız» dergisinde mistisizm: «Çiçekten buluttan bir şenme alıp Hü! dedik meclis'i rindâne geldik Bir lokma, bir hırka, bir küllâh kâfi Yunus'a biz bir imtihâne geldik. Coştuk ta, yahû âsumâne geldik»...

Tıbbiye caminde askerî imamın arkasında tek sâdik cemaât: Hikmet Hüseyin Efendi! Tibbiye de İstanbul gibi İngiliz işgâli altında. «Dünyayı sarsan» broşürler, gazeteler! «Kül yâ evyü-hek-kâfirüne...» süresinden materyalizme atlayış. Türk Ocakları. Kurtuluş. Aydınlık Mecmuaları. Sosyalizm... Anadolu'ya bütün sınıflarıyla geçme (Devamı arka sayfada)

● Bu yazı, İstanbul'da yapılan, Dr. Hikmet Kıvılcımlı'yı Anma Toplantısında, VP Genel Sekreteri Feridun Şakar tarafından sunulan metnin kısaltılmışıdır.

Türkiye İşçi Sınıfının yarım yüzyıllık savaçsısı Dr. Hikmet Kıvılcımlı'yı anlatmak, üstesinden gelinmesi kolay olmayan bir iş. Herşeyden önce, Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın hayatı, İşçi Sınıfının yarım yüzyıllık mücadelesinden ayrı düşünülemez. Bunun yanı sıra O'nun Türkiye İşçi Sınıfının 50 yıllık dövüşündeki teorik ve pratik çabalarının yoğunluğu, geniş boyutları düşünülürse, bu zorluk biraz daha iyi anlaşılır. Dr. Hikmet Kıvılcımlı, bu uzun dönem içinde işçi sınıfı sosyalistlerine, bir düşünce davranış örneği olacak tarzda yaşamış ve dövüşmüştür.

İşçi Sınıfı örgütü militanlığı, işçi sınıfı sosyalistinin teorik mücadele anlayışı, sosyalist insan yaşama tarzı bu yarım yüzyıllık sürede, kesintisizce Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın şahsında somutlanır.

— Yapabildiğimiz kadarı ile— Dr. Hikmet Kıvılcımlı'yı, bu yarım yüzyıllık süre içinde anlatmaya çalışacağız:

HÜSEYİN HİKMET VE TKP'İN KURULUŞU

Kıvılcımlı'nın gençliği «Dünya ve Türkiye tarihinin en büyük Devriller ve Devrimler» günlerine denk gelir. Dünyada emperyalizmin ilk yıkılışı ve sosyalizmin altıda bir yeryüzünde kuruluşu gerçekleşmiş, Türkiye'de Kurtuluş mücadelesi bütün şiddeti ile devam etmektedir.

«20. yy.'da kapitalist anayurtlar Tekelci sermayeyi başa geçince, geri ülkelerde kendilerine rakip olacak Milli Burjuva Demokratik Devrimlerini baltaladılar. O zaman geri ülkelerin en ilerisi Rusya'da, 1905'ten 1917'ye dek Milli Demokratik Burjuva Devrimi işçi sınıfını öncülüğe zorladı.»

«Dünya tarihinin bu sosyal dönemeci ister istemez bütün ülkeler gibi Türkiye için de etkiler, tepkiler yarattı. İçerde Kuvayimilliyecilik hareketi başladı.»

«Emperyalist savaşta kara Avrupasının üç ülkesinde okuyan GENÇ TÜRK'ler Milli Demokratik Devrimin Burjuva karakteri yerine Proletarya karakteri aidiğini sezmeğe gecikmediler. Hemen hepsi sosyalizmi buldular.»

«Avrupa'da okuyan bu gençlerden Sadrettin Celâl, Şefik Hüsnü ve Ethem Nejat, İstanbul'da Türkiye İşçi Çiftçi Sosyalist Fırkası'nı örgütlediler, yayın faaliyetine girdiler.»

İstanbul'da TİCSF örgütlenirken Rusya'daki Türk devrimcileri de 1917 proletarya kasırgasının etkisi ile örgütlenmeye çalışıyorlardı. Eylül 1920'de bu grup, Bakü'da yaptığı kongresi ile TKP'nin kuruluşunu açıklıyordu.

Hüseyin Hikmet bu kasırgalar ortamında ve gençliğin sosyalizmi bulduğu bu çağda, sosyalizm özel yerlerini tutmuşlardı. Bu oluşta ne takmalığın, ne iğretliliğin, ne yakıştırmalığın, ne kulluğun zerresi aranmaz. Herkes biçığı hakkına yaşamıştır.»

Hikmet Kıvılcımlı savaşa 1920 - 1925 yılları arasında katılanları daha sonra «Eneşik» sosyalist kuşak sayacak ve bu kuşağın karakteristiklerini şöyle belirtecektir:

«Eneşik sosyalistlerin kademleri kısa süre gibi görünür. Ancak o kısa 5 yıl, Dünya ve Türkiye Tarihinin en büyük devriller ve devrimler günleri olduğu için, kendinden sonra gelen uzun süreye oranlanırsa, ölçülemeyecek kertede yoğun ve yaman zenginlikte mücadele ve örgüt biçimleri ve parolları ile yüküldür. Üstelik hareketin kuruculuğunu ve bütün korkunç yükünü enesikler omuzlarına aldıkları için, sosyalizm biliminde ve hiyerarsisinde özel yerlerini tutmuşlardı. Bu oluşta ne takmalığın, ne iğretliliğin, ne yakıştırmalığın, ne kulluğun zerresi aranmaz. Herkes biçığı hakkına yaşamıştır.»

1920 - 25 arası sosyalist hareket, memleket ayırma göre ikili yapı göstermektedir. İstanbul'da: ortam daha ziyade batı kapitalizminin en çok geliştiği ekonomik ve sosyal bir yapı taşıyordu. Onun için Proletarya Sosyalizminin bilimsel eğilimi strateji ve taktik biçimlerini ve parollarını belirtilti.

Taşra Anadolu'da: daha ziyade prekapitalizmin en soysuzlaşmış (derebeyleşmiş) ekonomik ve sos-

yal yapısı dipdiriydi. Böyle olduğu için Anadolu'da sosyalizm ister istemez küçükburjuva eğilimine yudu. Strateji ve taktik biçimleri ile parolları bir çeşit köylüci populizm açısından kondu.»

Bu kaçınılmaz olan ayrılmış, sosyalist geçmişimide izlerini uzun süre devam ettirecektir. Hüseyin Hikmet İstanbul'da mücadeleyi sürdürdüğünden, bilimsel sosyalizmi daha kısa zaman biriminde ve daha ortodoksca kavramak için iyi bir ortam buldu. Olaylarca TKP'nin ilk kongresi sayılan Bakü kongresi, çeşitli gruplardan delegeler katılmasına rağmen, marksist grupları tek çatı altında toplayamadı. Kongre bir sentez sağlanamadı. Eğilimler, varlıklarını daha uzun süre sürdürdüler. Bu gidişin olumsuzluklarının önüne 1925'te Akademi'de yapılan kongre ile geçilmeye çalışıldı. Akademi kongresi TKP'nin esas kuruluş kongresi sayıldı. Hüseyin Hikmet kongrede aktif görevler üstlendi.

Hüseyin Hikmet 1925'te gençlik örgütü başkanıdır.

Burjuvazi Cumhuriyetin kuruluşu ile kendini toparlamış ve sosyalistlere karşı amansız saldırıya girişin hazırlıklarını yapmıştır. İlk toplu tevkifat 1926'da gelir. Parti militanları İstiklal Mahkemesinde yargılandı. Hüseyin Hikmet 10 yıl kürek cezasına çarptırıldı.

Kıvılcımlı Marksizmin softaca kavranmasına, bayağlaştırılmasına, her türlü tahrifine hayatı boyunca, kimsen gelirse gelsin, en ufak hoşgörülülük göstermedi. Kuyrukçulara karşı sürdürdüğü amansız savaşı 1927'den sonra Partide görülecek Menşevizm ve Trockizm karşı da sürdürdü. Hayatı Marksizmin her türlü sapıtmasına karşı kıyasıya dövüşün aynası gibidir.

ELAZIG ÜNİVERSİTESİ ZİNDAN YILLARI

Finans - Kapitalin sosyalistlere aman vermez saldırıları sürüyordu. Genç Cumhuriyet burjuvazisi dün emperyalist devlere karşı sosyalistlerle ortak davranırken, hatta çoğu Kuvayimilliyeci liderler sosyalist yaftası takınırken, sınırlı emperyalizme hoş görünmek uğruna bir kaç yılda bir, sosyalistlere karşı toplu tevkifatlara girişiyordu. İkinci Tevkifat 1929'da geldi. İzmir tevkifatı diye anılan bu tevkifatta, Kıvılcımlı'ya 4 yıl 6 ay ceza verildi. Mahkumiyet kararını okuyan Hakime karşı, Kıvılcımlı: «Dörtbuçuk yıl, bir kızı profesör yetiştirmek için iyi bir süredir» cevabını veriyordu.

Gerçekten de böyle oldu. Kıvılcımlı gönderildiği Elazığ Hapishanesini «üniversiteye dönüştürmesini bildi. Bilimsel sosyalizmi «büyük bir titizlikle alfabetinden Cebr-i alâsına dek inceledi». Sabırlıcasına ve sistemliesine, Marks, Engels, Lenin, Stalin'i, tarihi, ekonomipolitik, diyalektik, tarihcil maddeçilik gibi klasik olarak etüd etti. Lenin'in ögütlediği gibi: «kendü ülkesinin tarihini, ekonomi politikasını ve sınıflar ilişkilerini öze orijinallikleri içinde» araştırdı. 1930 yılına dek geçirdiği ilk 10 yıllık Marksist - Leninist pratik ve teori savaşına dayanarak YOL adı altında bir seri orijinal araştırmalar yazdı. Herbiri ayrı kitaplar halinde hazırlanan: İDEOLOJİ, SOSYAL GELİŞİM, PARTİ TARİHİ, STRATEJİ PLANINDA: BURJUVAZİ, PROLETARYA, KÖYLÜ VE MİLLİYET VE TAKTİK problemleri, ayrıntı ve eleştirileriyle ele alıyordu.

Bu araştırma ve eleştirilerini Kıvılcımlı «kendisinin de içinde bulunduğu SANTRAL KOMİTEYE» «tartışma platformu yaratmak» için sunar. Zira 1920lerdeki primitivizm (ilkelik) halen Partide etkilerini sürdürmektedir. İdeolojik tartışmalar hâlâ çok kısır ve dedikoduya karışmaktan kurtulamamıştır.

Kıvılcımlı, 10 yıllık deneylerinin ışığında detaylıca PARTİNİN ELEŞTİRİCİL TARİHİ'ni yazar. Partinin geçirdiği mücadele konaklarının özelliklerini analiz eder.

Parti tarihini değerlendirirken Kıvılcımlı; Partinin gerçek Marksist platformu ortasına kadar, yani 1927'ye kadar, hareketin iki konağına ve bu konakların simgeleşmiş konaklarına dikkat geçer. Partideki ilk konak, İtopizmdir. Bu da kendi içinde: ONBEŞLER ve HALK İŞTİRAKİYUN FIRKASI diye iki döneme ayrılır. Bu iki dönem BAŞLANGIÇ KONAKLARI'dır.

İkinci dönemi, KUYRUKÇULUK Konağı olarak değerlendirir. Bu dönem iki bölüme ayrılır:

1 - AYDINLIKÇILIK

2 - MÜTERAKKİPÇİLİK

Bu iki dönemi Kıvılcımlı; HAZIRLIK KONAKLARI: MARKSİZME DOĞRU olarak vasıflandırır.

Gerek BAŞLANGIÇ KONAK VE KONUKLARI: NIN, gerekse HAZIRLIK KONAK VE KONUKLARI: NININ detaylı inceleme ve eleştirilerini yapar.

BAŞLANGIÇ KONAK VE KONUKLARI: ÜTOPIZM

Kıvılcımlı; başlangıç hareketlerini değerlendirirken, onların sözlerinden çok işlerine bakmak gerektiğini söyler. Zira «Bütün o hareketler muaffer Marksizmeden geldikleri için, sözde bilimsel sosyalistler, komünistler, Fakat, işde, yani sırf ajitasyon bir tarafta bırakılırsa, propaganda ve teşkilât işlerinde Leninizmin prensiplerinden ve taktiklerinden ferah ferah uzak kalmışlardır.» der.

«Bolşevizmin ilk hız alana başlangıçlar tıpkı Rusya'da olduğu gibi ikilidir.»

ONBEŞLER VE HALK İŞTİRAKİYUN FIRKASI

Kıvılcımlı; bu iki akımın en karakteristik özelliklerini kısaca şöyle belirtir.

ONBEŞLER

«Mustafa Suphi ve yoldaşları, Marks'ın Paris Komünarları için dediği gibi: «Göklere sıçrayan kabramanlık» (imsalidiler. Tıpkı gene Paris Komünarlarını kasıp kavuran, haddinden aşırı «saf çocukluk» vasıflarına kurban gittiler.

«Mustafa Suphi ve yoldaşları en büyük hatalarını: Üçüncü Enternasyonal'den alıyordular. Ne yazık ki, hareketlerine hakim olan taktik ve stratejik prensiplerinde hem subjektif, hem de objektif şartlar yeterli derecede değildi. Leninist metodu ve taktiği tatbik edemediler. Leninizm üslubundan yalnız «inkılapçı kanatları» (uçkun devrimciliği) aldılar, «Amerikanvari ameliyeciliği» (yakın devrimciliği) unuttular.

«Onbeş'lerde yeterli kadar devrimci hazırlık yoktu. İçinde ihtilal yaratmaya giriştikleri muhiti, devrimci mücadele ile işlemiş değillerdi. O yüzden düşünceleri ne kadar Enternasyonalci olursa olsun, yaptıkları objektif olarak ve fatalman Blanki'ci veya Bakunin'ci bir hareket şeklinde kaldı. Yani anarşik hareketten öteye geçemedi. Ve Türkiye'de Paris Komünarının ufak bir minyatürü oldu.»

Kıvılcımlı; genççe M. Suphi hareketinin analizini yaptıktan sonra, hareketin yenilgi sebeplerini ve ana karakterlerini şöyle belirtir:

«Dünya ölçüsünde devrimde sırf diz yedek kuvvetlerle dayanmak.

«Bir memleket ölçüsünde objektif ve realist olamamak.

«Kesif kolu ölçüsünde gizli faaliyeti hiçe saymak.

«Teşkilât yokluğu.»

HALK İŞTİRAKİYUN FIRKASI

«Onbeşlerin kanlı akibetinden sonra Dünya ve Türkiye'de devrimci gidiş durmuştu. Aksine Anadolu'da hareket ondan sonra gelişti. Onun için Onbeşler'in hamlesini yaratan şartlar devam ediyordu. Yalnız bu şartlar Türkiye Sosyalist Hareketine Onbeşler'in kanlı dersini de katmıştı.»

Kıvılcımlı; Halk İştirakiyun Hareketini değerlendirirken şunları söyler:

«Halk İştirakiyun Hareketi, Onbeşler hücum dalgasından bazı dersler çıkararak...» Ama:

«Onbeşler'in olumlu sahalardan çok, olumsuz yanlarına mirasçı olmaktan kurtulamayacaktı.

«Onbeşler'den bambaşka bir sahaya: Parti teşkilâtı, meclis faaliyeti ve ill. gibi yeni alanlara döktükçe, Onbeşler'de görülmeyen yepyeni ve oldukça feci hatalara düşeceklikti.»

Yâni «Halk İştirakiyunculuk, bir yanda Türkiye'de başlamış Sosyal Devrim Hareketinin eski hatalarından yakasını kurtaramaz iken, ötede yeni yeni öldürücü potlar kıracaktı.»

H. Kıvılcımlı; Halk İştirakiyun Hareketi'nin batış sebeplerini şöyle tespit eder:

«Teorik Kofluk,

«Taktik Boşluğu,

«Sınıf Kaygısızlığı,

«Teşkilât Yokluğu,

«Meclis Kavgavanlığı.»

Sosyalist Hareketimizde bu ilk dönem takibeden doğru, Kıvılcımlı Hazırlık Konakları; Marksizme doğru olarak değerlendirir. Hazırlık Konağı da Birinci Dönem gibi kendi içinde iki döneme ayrılır.

Hazırlık Konaklarının genel karakteristiği «Kuyrukçuluk».

«Aydınlık Devri (...) 1922 - 1925 arasında 3 yıl sürer.

«Müterakip ve Murakipçilik, 1926 - 1927 arası olmak üzere iki yıl sürer.» (...)

«Aydınlık ve Müterakipçilik, Legal Marksizm ile Ekonomizm'in türkçesidir. Fakat Menşevizm değildir. Legal Marksizm ile Ekonomizm sınıf kaygısı bakımından Popülizm'den (Halk İştirakiyun'dan) ayrılır, yani işçi sınıfına yapışmış bir cereyandır: Halk İştirakiyunu ekileşmeden kopmuş değildir.

«Elbette Ekonomizm, Legal Marksizm'in çocuğu olduğu gibi Menşevizm de babasıdır.»

Özete; Türkiye Sosyalist Hareketi'nin «Hazırlık Konaklarında, program sapıklığı: Aydınlıkçılık; taktik sapıklığı Müterakipçilik».

LEGALİTE TAKTİĞİ: MARKSİZM BİBLİYOTEĞİ

1930'larda Partinin 10 yıllık geçmişinde görülen en önemli zaafırlar başında legal çalışma ile yeraltı çalışmanın bir türlü lâyıkıyla birleştirilememesi gelir. Birinci dönemde sırf legal oluşundan ötürü pek çok darbeler yiyen hareket, İkinci Dönemde tamamen yeraltında kalır. Yığınlarla bağlar son derece zayıf ve propaganda ve ajitasyon çalışmaları, çok dar çevrelerde yürütülebilmektedir. Parti, çok az sayıda çıkarıcı bildiri ve broşürlerle yetinmektedir. Yığın içinde ajitasyon-Propaganda ve örgütlenme çalışmalarının zayıflığı, Partiyi dar bir sekt haline getirecek düzeye ulaştırıyor. Parti içinde teorik savaş hemen hemen hiç yapılamamaktadır.

Parti, içine düştüğü bu durumdan kurtuluş çareleri aramaktadır. Legal yayın faaliyeti bir çıkış olarak benimsenir. Ve Hikmet Kıvılcımlı'nın yönetiminde MARKSİZM BİBLİYOTEĞİ kurulur. Marksizm Bibliyoteği yayınlarından 1935-1937 yılları arasında 13 kitap, broşür yayınlanır. Marks, Engels ve Lenin'in eserleri küçük broşürler halinde çevrilme başlanır. Diğer yandan Kıvılcımlı'nın hazırladığı kitap ve broşürler yayınlanır. Bu seride çıkan çeviriler şunlardır:

- 1 - K. Marks'ın: Gündelik İş ile Sermaye
- 2 - F. Engels'in: Ludwig Feuerbach eseri
- 3 - Lenin'in: Karl Marks'ın Hayatı, Felsefesi,

Sosyolojisi ve Karl Marks'ın Ekonomik Politigi Sosyalizmi, Taktigi

Dikkat edilirse çeviri politikası bu dönemde Marksizmi tanıtmaya yöneliktir.

H. Kıvılcımlı'nın bu seride çıkan eserleri ise şunlardır:

Türkiye İşçi Sınıfının Sosyal Varlığı: 78 sayfalık bu eserde Kıvılcımlı; Finans - Kapitalin sınıcsız Kadrocu Kalpazanlar ağı ile sürdürdüğü «sınıfsız, imtiyazsız kaynaşmış bir kitleye» demagojisinin peşesini indirir. Rakamlarla işçi sınıfının sosyal varlığını anlatır. Basım tarihi üzerinde 40 yıl geçmesine rağmen eser günümüze ışık tutucu niteliktedir. Daha 12 Mart öncesinde işçi sınıfının «objektif - subjektif şartları, var mı, yok mu?» tartışmalarının sürdürdü düşünülürse eserin önemi daha iyi anlaşılır.

Emperyalizm Geberen Kapitalizm:

Eser, emperyalizmin karakteristiklerini, Türkiye'de Finans - Kapitalin diktasının varlığını garpıcı ve kolayca anlaşılır bir şekilde verir. Kıvılcımlı'nın 1935'te deruce koyduğu burjuva hâkimiyetinin karakteristiği olan Finans - Kapital diktası, günümüze kimi «sol» eğilimlere halen anlaşılmalıdır. Kimileri de bu tahlihi açık yüreklilikle değil de «yandan yırtmaç» benimsemiş görünmektedirler. Anti-emperyalist mücadele ağızlarında sakız olmasına rağmen, ne olduğunu bilen gerçekten çok azdır. Tüm bu nedenlerden dolayı kitap halen bu konuda başucu kitabı niteliğini korumaktadır.

İnkılapçı münevver Nedir? Henri Barbüs:

Proleter devrimci romancı Barbüs'ün ölümü üzerine Türkiye'nin sözde sol yazar çizerleri, kuru ajitasyonlu bol övgülü yazılar yazmakta, bu şartlanlıklar arasında Barbüs'ün gerçek kişiliği güne götürülmektedir. Bu sözde «devrimci» aydınların yüzlerindeki peçeyi kaldırmak için burjuva işçilerlerini ortaya dökmek, devrimci aydın soysuzlaşmalarını gözler önüne sermek için «İnkılapçı Münevver Nedir?» broşürünü kaleme alır.

Edebiyatı Cedide'nin Otopsi veya No. 1: Tarihi Materyalizme bir çağ Psikolojisinin sentetik karakteristiği.

Edebiyatı Cedide akımının oluşumunu ve özelliklerini tahlil eder.

«İşçi sınıfına dayanmak: SOSYALİST ÖRGÜT'le olur. Sosyalist olmayan ÖRGÜT'te örgütlü olmayan SOSYALİST'te hiçtir. Sosyalist örgütsüz PROLETARYA da olsa hiçtir.»

Sosyete ve Teknik 1 - Tarih Öncesi - Din - Devlet

Toplum ve üretici güçler sorununu şekillenmekte olan Tarih Tezi ışığında değerlendirir.

Marksizm kalpazanları Kimlerdir? Tip No: 1 Kerim Sadi.

1935'te Marksizm kalpazanlığının arşa çıktığı yıllardır. Şu veya bu köşebasında Marksizm konusunda lâf kesenler zihinleri bulandırmaktadırlar. Bu tiplerden biri Kerim Sadi'dir. Kıvılcımlı bu eseriyile Kerim Sadi'nin işini bitirir.

Marks-Engels: Hayatları

48 sayfalık bu broşürde Marks-Engels'in hayat ve mücadeleleri en özlü biçimde anlatılmaktadır.

Yine bu seride çıkan ve uluslararası problemleri inceleyen:

İspanya'da neler oluyor? Sovyetler'de Stahanov hareketi adlı eseri mevcuttur.

Marksizm Bibliyoteği yayın faaliyetini sürdüren EMEKÇİ KÜTÜPHANESİ serisi yayınlanmaya başlanır.

Marks'ın: Enternasyonal İşçiler Cemiyetini Açış Hitabesi, Kapital I. cilt, kitap I: Kapitalist İstihsal Prosesi 1-7 formaları yayınlanır.

Engels'in: Marksizmin Prensipleri, Maymunun İnsanlaşması: Prosesinde Emeğin Rolü adlı eserleri yabancı dil bilmeyen devrimcilerle ulaştırılır.

1937'de GÜNÜN MESELELERİ serisinden DEMOKRASİ TÜRKİYE EKONOMİ VE POLİTİKASI HAKKINDA adlı broşür yayınlanır. Kıvılcımlı eseri yazış gereğini şöyle açıklıyor:

«1937 darbesi Naziligin Türkiye'yi finans - kapital dehşetlerinden teslim alış projesini taçlandırmıştı.»

«Cumhuriyeti Yunus Nadi, bu darbenin bir «Nübet değiştirme olduğu» komuoyuna yutturmak istiyordu. Kadro Kalpazanları bile, kendilerini kirli çamaşırıyla satın alıp adam etmiş bulunan İsmet Paşa yerine «Celal Beyin de pek güzel idare ettiği» reklamı yapıyorlardı.»

«İki Burjuva Fraksiyonu arasındaki horoz dövüşü sırası Türkiye'de: İşçi-Köylü-Bariş problemini, finans-kapital tehlikesini açıklamak.»

Kıvılcımlı'nın bu eseri adeta bir program çalışmasıdır. İşçi-Köylü Bariş problemini 24 sayfa içinde her okuyanın anlayacağı biçimde verir.

Bu düzeliş yayın faaliyeti finans-kapital'in hismini kısa zamanda çeker. Burjuvazinin, işçi sınıfı önderlerini çok etme, mücadeleden alkoyma taktiği tek-

rar sahneye konur, öldüremeyince zindanlarda gü-rütme ne güne durmaktadır. Kemalizmin koruyup geliştirdiği Finans-Kapital, eline geçen bir fırsatla Askercil Mahkemelerin faşist egemenlik çağını açar.

«KANAATI VİCDANİYEYİ TAMME İLE 15 YIL HAPİS»

Duruşmada hakim: «Kıvılcımlıya «Bu kitaplar (Marksizm bibliyoteği yayımları kast ediliyor) er-başlar tarafından okunmuş ve benimsenmiş ve bu hal ile Donanmanın Disiplini sarıncı Mahiyette görülmüş olduğundan Kanaati vicdaniye-i tamme ile...» diye giden, helki de hukuk tarihinde görülmemiş gerekçesi okuyarak 15 yıl ağır hapis cezası verir. Aynı mahkemede Hikmet Kıvılcımlı delil iste-yince; «Doktor Hikmet için delil arayacak kadar saf değiliz» cevabını alır.

Kıvılcımlı bu cezanın 12 yılını «yarı derebeği» Türkiye'nin, çeşitli zindanlarında geçirir. 1950 genel affı ile çıkar. Bu cezalar Kıvılcımlı'nın yüksek devrimci moralinde ve Marksizm-Leninizm karşı o-lan insanınca sarıncı yaratmadığı gibi aksine daha da çok mücadele azmini bilemeye yarar. Elazığ «Üni-versite» sinden sonra, her gittiği zindan Marksizm-Leninizm kürsüsü haline getirir. Sayıları yüzleri aşan araştırma inceleme yapar. Tarih Biliminin ku-ruluşu bu zindanlarda başlar. Tarih Tezi bu zin-danların öldürücü havasında ortaya çıkar.

Kıvılcımlı hemen her gittiği zindandan hem öğ-retmeyi hem doktoru olur. Taşdığı moral ve disiplinli yaşantısı sayesinde 22 yıllık zindan yaşantısı-na rağmen 70'ini aşar. En kötü şartlarda dahi sür-dürdüğü sistemli çalışmalar sayesinde, pek az in-sanın kavuştuğu, insan üretmenliğinin doruklarına çıkar.

Kıvılcımlı cezaevinde iken 1946'da parti örgüt olarak legale çıkar. Türkiye Sosyalist Emekçi Köy-lü Partisi kurulur. Çok kısa zamanda Finans-Kapital'in yeni bir saldırısı ile karşılaşıyor. Parti yöneti-cileri tutuklanırlar. Bu tevkifatı 1951 tevkifatı izler. 131 kişi mahkum edilir. 7 Ekim 1954'te mahkemeye sonu-çlanır. Kıvılcımlı çoğunluğu işçilerin teşkil ettiği kadrolarla 29 Ekim 1954 günü Vatan Partisini ku-rarak, legal mücadele alanından çekilmeden savaşta devam eder.

«TİKANIK BENTLERİN ÜZERİNDEN ATILIS»

Vatan Partisi, Demokrat Parti İktidarının eyni efendileri yabancı parabalalarına ne kertede sadık kul olduklarını saptamak için (...) kandırılmış halk yığınlarına ve özellikle Türkiye İşçi Sınıfına gözdağı vermek için geniş bir sosyalist süreç avına çıktığı ağır baskı ve terör şartlarında kuruldu. Sosyalizmin son kurtarıcıları da yakalamp kanun-suzluk suçu ile zindana atılmıştı.

«Böylece yerli parabalaları, Türkiye'de sosyaliz-min son erine dek «kökünü kazandı» olmakla övün-üyör ve keyifle el sıkıyorlar! (...)

«Şte Vatan Partisi, o panik karankırları içinde her ne olursa olsun işçi sınıfı hak ve varlığını, ya-sama savaşının bayrağını yere düşürmemek için ku-rulmuştu.

Vatan Partisi savaş: Şu veya bu iç nedenlerle açılmış geditken her boşalış değil, bütün tıkanık bent-lerin üzerinden atılı oldu. Parabalaların gençler hoşgörü sosyetesinden yararlanmaları için, en nar-kör «Susuz Kumkumdan» sağı sola kiplendi. Öm-rü hep zılgıt ve susuz kumkum ortasında ge-çenler için «İşçi sınıfı cephesinde yeni bir şey yok» idi. Görev var idi. Görev: 35 yıllık deneyim acısın-dan, Türkiye'de 1954 yılının, diyelim, 27 Mayıs ge-cesi İşçi Sınıfı iktidara gelse, 28 Mayıs sabahı, Türk milletine hangi tekliflere nasıl bir uygulama sunacağız çok kısa ve çok açık anlaşılır dilde be-lirtmekti. Bu planda 35 yıllık deneyimler Bilimci Sosyalizm düşünce ve davranış prensiplerine dayan-dığı kimsece tartışılmazdı ve tartışılmıyordu da bil-yiriz»

O dönemde de kimi sosyalist yobazlıklar «Van-tan sözcüsü ile çok geçirmişlerdi. Kimi sosyalizm esnafı, 30-40 sayfayı geçmeyen Tüzük ve program-da «sosyalizm» sözcüğünün bir kez bile geçmediğin-den yakındılar. Oysa Vatan Partisi programında meseleler, çözüm yolları ile birlikte örgüt biçimleri olağanüstü sade ve anlaşılır bir şekilde konulmuş-tur.

Daha sonra Dr. Hikmet Kıvılcımlı Vatan Partisi'ni, Halk Savaşının Planları kitabında şöyle değeri-lerdi: «Vatan Partisi, hiç bir şey yapmadıysa, Türkiye'deki 30 yıllık sosyal güreşin deneylerini plât-formlaştıran bir ideolojik taban koydu. O taban üze-rinde en ufak aşırma ve terüme kokusu taşımayan «genel durum muhasebesinden» yola çıktı. Türkiye'de «DEMOKRATİK İNKİLÂP» aşamasındaki TAKTİK karakteristiğe uygun teklifleri işledi. Demokrasi o-rada genel lâf değil: Elle tutulur «HÜRRIYETLER» biçiminde verildi. ENDÜSTRİ konusunda «İŞÇİ SIN-FI» problemi «TOPRAK» konusunda köy ve köylü-lük problemleri, «İŞSİZLİK VE PAHALILIK» meka-nizması ile popülerize edilerek çözüme bağlandı. Te-rim tekerlemesinden uzak kaldı.»

Bir sayfası, programın özetinin sentezleştirilme-sine ayrılan ve tamamı yedi sayfa olan Tüzük, işçi sınıfı partisinin üyeli meselesini ve çalışma pren-siplerinin duruca belirtiyordu.

Her işçi köylü yurttaşın kolayca anlayıp uygu-layabileceği Tüzük ve program, Türkiye'deki aydın-ların afakonusu kaldırmaya yetti.

Programda mesele başlıca iki bölümde ele alın-dı:

- 1 — HÜRRIYET (Özgürlük)
- 2 — İKTİSADİYAT (Ekonomi)

Her bölüm ve alt bölüm için bir gerçek konul-muş ve o gerçek açısından partinin en az yapabi-lecekleri sıralanmıştır.

Vatan Partisi programı ile yola çıkan Vatan Partililer, iktidarın binbir çeşit baskı ve provokas-yonuna karşı mücadele verdiler. İstanbul'da Zey-tinburnu ve bunun dışında iki yerde Ocak teşkila-tı ve İzmir'de bir şube açmaya muvaffak oldular.

Dr. Hikmet Kıvılcımlı bu dönemde «Vatandaş» gazetesini yayınladı. Sadece 3 sayı çıkartılabilen «Vatandaş» günün içi ve dış olaylarını en anlaşılır biçimde ve işçi sınıfı bilimi açısından ele aldı. İlk sayısında «Vatandaş» gazetesinin bir hedefi var. Biz-de yazılmayanları yazmak» deniliyordu.

1957 yılında Vatan Partisi yayınları olarak Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın Kuvaymilliyeciliğimiz ve Siyasetimiz adı kitapları yayımlandı.

Vatan Partililer, 1957 seçimlerine katılmak için çalışmalarına başladılar. Çeşitli bildirilerle Vatan

Partisi Programını halkımıza açıklamaya çalıştılar. Eyüp'te, Sirkeci'de, Sarıcahan'de ve daha 10 yerde mitingler düzenlediler.

Vatan Partisinin bu çabaları finans-kapitalin el-bette hoşuna gitmiyordu. Azgın finans-kapital ta-hakkümü altında Dr. Hikmet Kıvılcımlı'na olağan-üstü «Almanca konuşma» yeteneğine rağmen DP ik-tidarı her zamanki finans-kapital oyunu ile Vatan Partilileri susturdu.

Vatan Partililerin 2 yıl boyunca Harbiye ve Se-limliye hücrelerinde geçen işkence yılları, baskı, te-rör ve işkencelerle geçmiş işçi sınıfı mücadelesinin ayrılmaz bir parçası oldu.

Vatan Partisi savaşını «zamsız, eversiz» bir «deneme» olarak nitelenlere Dr. Hikmet Kıvılcımlı şu cevabı veriyor:

«Vatan Partisi «ZAMANSIZ» değil 29 Ekim 1954 günü, «YERSİZ» değil azal Türkiye toprağında, «DE-NEME» değil davranış ve düşünce DOKTRİNİ koy-muştur. Şimdi, o çeşitleri hiç te azınlık olmayan «BAZI KİMSELER» o doktrinleri erkekliğini gider-meye çalışarak KAÇAKÇILIK ediyorlar.»

Vatan Partisinin faaliyetinden men edilmişinden 2,5 yıl sonra 27 Mayıs politik Devrimi gerçekleşti.

27 MAYIS POLİTİK DEVRİMİ

27 Mayıs politik Devrimini ve Ordu meselesini Türkiye'deki orijinal sınıf ilişkileri açısından değeri-lerdir Dr. Hikmet Kıvılcımlı, orduyun devrimci gelenek-göreğininin davranış alanına girmesini 27 Mayıs devrimi ile bir kez daha vurguladı.

1906 meşrutiyet, 1923 Kurtuluş Savaşı ve 1960 27 Mayıs devrimini gerçekleştirmiş olan ordu ge-nelinde devrimci gelenek ve göreğini Dr. Hikmet Kıvılcımlı şöyle dile getiriyor:

«Niçin olan şeylerin adını koymayalım. En son Birinci Milli Kurtuluş Savaşında olduğu gibi, 27 Ma-yis İhtilalinde de, Sosyal Sınıfların yönünde, nere-deyse bağımsızlaşmış görüntüler alan bir Vurucu Güç vardır. Bu vurucu güç «Devlet» ve «Meme-let» koruma ve kurtarma sorumluluğunu duyan Antika-Osmanlı «Sınaf»u Devletinin (İlimiye+Sey-fiyye+Mülkiyye+Kalimiyye) diye adlanmış Devlet Sınıfları'nın Tarihî ve Sosyal kalıtıdır. Bu olum-luluk, «kalıtıdır» diye hor görülemez. Zaten hor gö-rene metelik vermez. Pratikte vardır, teoride ister istemez yerini alır.

O Vurucu Güç, belirdiği gibi, en derin ve en ge-niş Tarih ve Toplum olanaqlarına dayanır. (...) Vu-rucu Güç: Gerici İktidarı, sırası gelince bir gecede vurup düşürülebilir. Ondan sonrası, öne geçen Öz güç'ün niteliğine kalyor. Bu nitelik karşı-devrimci ise, Vurucu Güç'ün devrimciliği amortize edilerek güme gider, nitelik devrimci ise Sosyal Devrim yö-rünmesine oturabilir.»

Türkiye'de ordu meselesini bu şekilde değeri-lerdir Dr. Hikmet Kıvılcımlı MBK'sine yazdığı «Açık Mektuplar»da 27 Mayıs Devriminin işçi sınıfı yö-rün-gesine oturtulması yönünde çaba gösterdi:

1 Haziran 1960 günü Vatan Partisinden 3 kişilik bir heyet Parti Genel Başkanlığının «Birinci Mektu-bunu Milli Birlik Komitesine götürdü. Birinci Mektu-pa, 27 Mayıs Devrimini gerçekleştirenler «Tarihî Gerçeklerimiz» başlığı altında, bizde ordunun niçin devrimci olduğu anlatılıyordu.

Millî Birlik Komitesi'ne yazılan İkinci Mektupta Türkiye'nin özel ekonomi ayrımları belirtildi. 1960 yılı, Vatan Partisi yayınlardan Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın kaleme aldığı 15. Haziran 1956 günü İst. Üniversitesi'ne sunulan ANAYASA TEKLİF'i yayımlandı.

«HÜR BOŞALIŞ» TİP

27 Mayıs Politik Devriminin ilmi sosyalizme sö-z-de de olsa tanıdığı özgürlükten yararlanırlar 1961 yılında Türkiye İşçi Partisi kuruldu, TİP'in doğuşu Türkiye'de gerçek işçi sınıfı partisinin kuruluşunu önlemek için finans-kapitalce adeta kızıştırmıştı. Başta Dr. Hikmet Kıvılcımlı olmak üzere gerçek sosyalistlerin TİP içinde yer alamaması için her türlü lanet damgası ve karantina zorbalıkları tür-madan uygulandı.

TİP'in burada sayılamayacak kertede yoğun o-lumsuzluklarına ve bu olumsuzluklardan sosyalaş-tırmalara karşı Dr. Hikmet Kıvılcımlı Eneski Sosya-lizmin tepkisini dile getirdi. 1965 yılında Çaltı dergi-sinde Burjuva Sosyalizminin eleştirisi yapıldı. Ama bu, 1960 sonrası Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın bilimsel sosyalizm adına yapılan sosyalaşmalara ilk tepkisi değildi; 1963 yılında kurulan Tarihîsel Maddecilik Ya-yınları «Türkiye'nin egemen ekonomi ve toplum ya-pısını karakterize» edecek incelemeler yayınladı. Dr. Hikmet Kıvılcımlı «Türkiye'de Kapitalizmin Ge-lişimi» adlı eserinde «Türkiye'de herhangi ciddi bir Politika anlayışı için temel olacak Sosyal Ekonomi ve Sınıf ilişkilerini özetledi.

Burjuva ve küçük burjuva (ABA'cı ve YÖN) sosyalizminden kurtulmak için Türkiye'nin orijinal e-konomi ve sınıf ilişkilerini kavramak gerekti. Dr. Hikmet Kıvılcımlı, bu Ekonomik ve Sosyal yapı or-jinalitesinin tarihi temellerini açıklayan teorik çalış-malarını da bu dönemde yayınladı.

ANTİKA TARİHİN PEÇESİNİN KALDIRILMASI: TARİH TEZİ

«Bütün Anadolu kasabalarını kaplamış (yukarıda Finans-Kapitale kul, aşağıda milyonlarca köylüye Efendi kesilmiş) Tefeci-Bezirgan sınıfın kökleri Antika Tarih te idi. Onun için «Tarih-Devrim-Sos-

yalizm» ile «İlkel Sosyalizmden Kapitalizme İlk Ge-çiş: İngiltere» adlı Teorik (yani uluslararası ölçü-de değeriendirilecek sosyal sınıf ilişkileri) etidid» bu amaçla yayımlandı. Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Antika Tarihle ilgili araştırmalarını gerekçesini şöyle açıklıyor:

«Böyle bir araştırma neden önemli oldu? Bugünkü Türkiye'yi anlamak için, onun, dün içinde çıktığı (daha doğrusu bir türlü içinden çı-kamadığı) Osmanlı tarihine inmek gerekti. Osman-

lı Tarihinin maddesine girince onun İslam mede-niyeti'nde bir «Rönesans» olduğu bellirdi. İslam Med-eniyeti: İpkı Grek ve Roma Medeniyetleri gibi, Kent'ten (Site'den) çıkmış Antika (kadim) mede-niyetlerden biriydi. İki Sümer öncesinden (Protosü-merlerden) İslam medeniyetine geleceğedeğin sı-ralanan antika medeniyetlerin hepsi de: hem bir-birlerinin gayri olarak birbirlerinden çıkagelirken, hep aynı gidiş (proseyi) gösteriyorlar ve bir tek kanuna uyuyorlardı.

Günümüze değin uzanmış bütün problemler: sebep-netice zincirlemesiyle nasıl ta Protosümerlere dek dayanıp çıktığı şüphesizdir, hiçbir somut(konkret) Tarih olayı gereği gibi aydınlan-mıyordu.

Türkiye'de ise Tarihî Maddeciliğe inandıkların ıddia edenler genel olarak TARİH ve özellikle de TÜRKİYE TARİHİ üzerinde, bir yabancıdan gel-meyen sabırlı çabaya dayanıyorlar. O zaman, ağzdan dolma toprak gibi, kulaktan koşma, hele şairane destan düzmeçliklerini yahut ünlendirilmiş acap romantizmleri Tarihle karıştırıyorlar.

«Oysa KLASİFİKASYON bilimi olarak TARİH henüz dünyada kurulmamıştır. Tarihî dünyada ge-lişi güzel olaylar kırkbarı: BİRİKİM bilimi ol-maktan kurtarmadıkça, geri ülkeler içinde özellikle Türkiye'nin tarihi anlamak güç oluyor. Türkiye Ta-rihini anlamadan, Türkiye Gerçekliğini anlamak ise, ondan daha güçleşiyor. Bu yüzden teori topal kalyor. Pratik aksıyor.»

KÜÇÜKBURJUVA VE BURJUVA SOSYALİZMİNE ELEŞTİRİ VE UYARILAR

Evet, «Türkiye'de kapitalizmin orijinal karak-teristiği, ancak böyle teorik araştırmalar bütünü içinde ve işğında ele alınırsa tüm kavranabilir.» Ama ne yazık ki «Tez: bir zindan kuyusunun yaş ve taş duvarlarına vurulmuş yumruk gibi yankısı kal-dı.

O tarihlere Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın 40 yıl ö-nceki «Teori - Parti - Strateji - Özgüç - Yedek Güçler - derinliğinde yatıyordu. Onları aydınlığa çıkarmak Taktik» üzerine sistemli araştırmalar derinliklerin o an için olası değildi. Hiç değilse son çeyrek yüz-yılda açıkça işlenmiş En eski Sosyalizmin Politika düşünce ve davranışlarından bir yazılı-basılı bölümü olsun, ortaya konulmalıydı. Çünkü yeni kuşaklar, Cumhuriyetin 40 yıllık ekonomisi ve sosyal yapısı üzerine, ismarlama biçimsizleştirmelerden başka hiç bir şey bilmiyorlardı. Bilmeleri için de sağlı sollu küçükburjuva darkefahlıklarının ve «beyinsiz iş gü-zarlıkların türlü türlü sürümlendirilmiş ve sürüm-lendirilmekte idi.»

«Denizde lüzul dağı gibi kalmış en eski Sosya-lizmin, hiç değilse Vatan Partisi öçüsünde Politik düşünce ve davranışlarından bir bölüğeçizi olsun ortaya konmazsa yeni kuşaklar Türkiye'nin Ekono-mi ve Sınıf yapısına dayandırılması gereken günlük Politika örneklerinden yoksun bırakılır. «Siyase-tim», «Fetih ve Medeniyet» gibi ideolojik broşür-lerle Vatandaş gibi gazeteler, 1957 Seçim kampan-yaları, 1957-1960 Savunmalar Kampanyası gibi yazılı geniş belgeler, yığılma Tarih ve Milli Kurtuluş etid-leri basılmıyordu. Parti Programları tüzükleri bek-leyebildi.»

«Hiç değilse, Türkiye'de Tek parti ve Çok Parti oyunlarının Ekonomik ve Sosyal iç yüzlerini en pratik biçimde özetleyen «Vatan Partisi Gerekçesi» (Kuvayimilliyeciliğimiz) alındı. Milli Birlik Komite-sine, Vatan Partisi adına ihtilal olur olmaz sunu-lanan açık mektuplar (...) İkinci Kuvaymilliyeci-liğimizin adıyla yayımlandı. Ayrıca günün pratiği ba-kımından «Uyarmak için Uyanmak, Uyanmak için Uyarılmak - Türkiye İşçi Partisine Teklifler» çık-a-rıldı.

Dr. Hikmet Kıvılcımlı, bu kitapçıkta «Mesele-nin Tarihçesi» bölümünde TİP'deki «Sırf Ameleci-lik» ve «Aydınlar Partisi» hastahklarına işaret etti. TİP tüzüğündeki en önemli yanlışlara çözümler gösterildi.

Bu çabalarının yanı sıra Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Türkiye İşçi Partisine üye olmak üzere müracaat etti. Haziran 1967'de Sosyalist Gazetesinde «Vatan Partisi Genel Başkanı Hikmet Kıvılcımlı ile Konuş-ma» başlıklı yazıda bu çabası ile ilgili olarak Dr. Hikmet Kıvılcımlı şunları söyledi:

«9. Soru: Yanılmıyorsam, önce Vatan Partisini kurmak istediniz. Sonra bilmiyorum neden, TİP'e girmek için müracaat ettiniz. Tezat teşkil eden bu davranışların sebebinin açıklar mısınız?»

«Karsılık: Sebebi, tek sözle «NÖTRALİZE» olmamak. Tekrar edeyim: Vatan Partisi 1954'den beri kuruldu. Ayrıca kurulmaya ihtiyacı yok. Ki-şi olarak TİP'in temiz ülkücileri tarafından nasıl ısrarla çağırıldığını, «sol'u bөлmeğe görevinden ha-bersiz olanları uyarıma ve haberli olanları da «ka-çakçılık komplekslerinden» kurtarmaya nasıl çalış-tığını «TEZAT» sayıyorsam, gerçekliğin diyalekti-ğine başlaşılm.»

TİP ABA'cıları Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın pa-tiye girişini engellediler.

1967 Nisan'ında Dr. Hikmet Kıvılcımlı, SOS-YALİST gazetesini yayınlamaya başladı; gazete-nin çıkış gerekçesi Doktorun deyişi ile özetle şun-lardı:

— «Günlük olayları ters yorumlardan kurtar-mak,

— «Sosyalizmin bilimi üzerine alfabetik eleman-ları kusaca sunmak

— «27 Mayıs, TİP liderleri, Yön yönüzlüğü çevresindeki yanpırı Tabuları kırmak»

SOSYALİST gazetesi «Sosyalist Düşünce ve Davranış alanına Finans-Kapitalin sistemlece yay-dığı ve «küçük burjuva devrimcilerinin» alabildiğine geliştirdiği kargaşalığa teorik ve pratik bir çekü dü-zen verecek sosyalistler arası konferans çağrısı» yapıtı.

Eneski sosyalizmin sözle ve yazıyla yaptığı bü-tün bu çabalar sağlı-sollu herkesce sıkı sıkıya san-sır edildi. Ama Dr. Hikmet Kıvılcımlı Batı'da «kus-kumkuma» denilen bu davranışa, ne denli eski ise, o denli alışık. Yorumladan bıkmadan çabaları sürdürdü; sosyalist ortamımızın görmezlikten gel-diği «Gelişigüzel» hevesle değil; Bir ömür boyu deme-ni ile özetlenmiş, «Benzerlenince nedense bir türlü aşılmaması», «istenirse her zaman bulunabilen» tek-liflerini, değeriendirmelerini yeni yetişen kuşaklara iletmeye devam etti.

Bunların yanı sıra Dr. Hikmet Kıvılcımlı çeşitli eserlerini kitap ve broşür halinde yayınlamaya de-vam ediyordu. Aralık 1966'da «Türkçe'nin üreme yol-ları ve dil devrimliğimiz» yayımlandı.

Dr. Hikmet Kıvılcımlı daha sonra Yeni ve En-eski sosyalist kuşağın TÜRK SOLU ve AYDINLIK dergileri sayılarında yazdı. Yeni ve Enyeni sosyalist kuşağın TÜRK SOLU ve AYDINLIK çevresinde kü-melenenleri de Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın teorik ve pratik çabalarını görmezlikten gelmekteydi. O nedenle değeriendirmeleri Türkiye'nin orijinal ekonomi ve sınıf ilişkileri karakteristiği temelinden yoksun kaldı; Burjuva (ABA'cı) ve küçükburjuva (Yön — Devrim) sosyalizmini altemeddi. Dr. Hikmet Kıvılcımlı bu zaafı gidermek için TÜRK SOLU ve AYDINLIK sayılarında Türkiye'nin orijinal ekonomi ve sınıf ilişkilerini ortaya koyan, aktüel ulusal ve uluslara-rası olayları bilimsel sosyalist açıdan değeriendiren yazılar yazdı. Her biri birer broşür hacmindeki ya-zıların başlıcaları şunlardı:

«Üretim Nedir», «1. Emperyalist Evren Savaşın-da Türkiye'nin Trajedisi», «Genel olarak sosyal sınıflar ve Partiler», «Türkiye'de sınıflar ve Politika», «Dinin Türk Toplumuna etkileri», «Çekoslovakya Me-selesi», «Kendimizi Gelelim: Ya Birleşmek ya Ölüml», «Gençlik-Ordu-Adalet elele», «Deceal Kapımız Nasıl Çalyor», «Anarşizliğimizi mi Dağıtmışlığımızı mı?»

«İşçi saflarında, işçi emrinde ikti-sadi, siyasi pratik TEŞKİLAT işine katılmayan her aydın, vatan ve millet sevgisinde samimiyetsiz veya korkaktır.»

Ama, TÜRK SOLU ve AYDINLIK hareketinin ay-dın kamuoyundaki gelip-geçici göz alıcılığı yanında Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın bu yoğun ideolojik çaba-ları «görünmez yere atılmış bir taş gibi» pek dikkat çekmedi.

Kasım 1968'de İşsizlikle Pahallıkla Savaş Der-neği Kuruldu. Dr. Hikmet Kıvılcımlı, derneğin ku-ruluşuna öncülük etti, kurucular arasında yer aldı ve derneğin çalışmalarına yol gösterdi.

Dr. Hikmet Kıvılcımlı, 1970 yılında felsefe çalış-malarının ancak bir kısmını teşkil eden «Metafizik Sosyolojileri» yayınladı. Aynı yıl, 1960 sonrası sosya-list ortamında doğmuş gelişmiş YÖN çizgisinin eleştirisini yayınlamıştı. Gerçi YÖN ölmüştü; ama ana düşüncesi DEVRİM'de sürüp gitmekteydi. «YÖN (...) daha doğarken, Kadroculuk adını alan bir LUM-PEN İDEOLOJİ'nin (Paçavra Fikriyatın) «Devlet-çiliğimize» üzerine kıvrıldığı süprütülük düşünceleri, gelişme ve devrimciliğe neredeyse «Üstad» yönü diye yutturmaya çalışmıştı. Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın Otuz yıl önceki «Kadroculuk» eleştirisi ka-yı idi. «Yönün Yönü» yazısı ise «27 Mayıs ve Yön ha-reketinin Sınıfsal Eleştirisi» başlıklı kitapta yayınlana-rak yeni kadroculuk Bilimsel sosyalist açıdan bir kez daha mahkum edildi. Aynı kitapta 27 Ma-yis devriminin bir değeriendirmesi yapıldı. Yine aynı yıl «Bilimsel Sosyalizm'in Doğuşu: Marks-Engels çağı» ve Marx'ın 1858'de yazdığı GRUNDRİS-SE'yi Tarih Tezi açısından yorumlayan «Toplum biçimlerinin Gelişimi» yayımlandı.

1970 başlarından itibaren Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Dev-Genç üyelerine seminerler verdi.

1970 Eylül ve Ekim aylarında ise Dr. Hikmet Kıvılcımlı, sosyalist ortamın en acil ve en can alıcı problemlerine açıklık getiren kitaplarını yayınladı «OPORTÜNİZM NEDİR?», «HALK SAVA-SININ PLANLARI» ve «DEVİRİM ZORLAMASI».

«Oportünizm Nedir?» de Türkiye «solunda son yıllarda en çok ve o kerte az anlaşılacak kulla-nılan Oportünizm kavramını açıkladı. Aynı kitapta, Türkiye'deki yarım yüzyıllık «başımızca Stalin kesil-mek aktörülüğü», bunun olumsuzlukları, «Tabu söz, Tabu kişi» bölümünde teşhir edildi. «Ustalar dururken çıkarılmı anlatsırların» tabulaştırılmasını yanlışlarına değeriildi. Kitabın üçüncü ayırımında Strateji ile koparılan firtınada adeta unutulmuş Tak-tik problem, ayrıntılarıyla ele alındı. En son böl-ümde ise TİP'in yanlışlarından nasıl arınacağı an-latıldı.

Ardından HALK SAVAŞININ PLANLARI'nda genç kuşağın kafasında çorbaya çevrilen diğer ko-nular işlendi: «Türkiye halkının teşkilatlandırılma-sı», «Strateji ve Taktik», «Dünya Örneklerinde Stra-teji», «1. Milli Kurtuluş Savaşında Sosyalizm ve Strateji» ve «Türkiye'de Strateji Planı».

DEVİRİM ZORLAMASI'nda ise Yeni ve Enyeni sosyalist kuşağın büyük bir kesiminde etkili olan MDD'ci akımın en güçlü eleştirisi yapıldı. Dr. Hik-met Kıvılcımlı S UNUŞ yazısında şöyle diyor:

«MDD (Millî Demokratik Devrim) diye bir kaç yıldır süren akım var. Onun tüm tezlerindeki ana eğilim: Kapıkulu Aydınlar'ından bir kesimi heye-cana verdi. Tabii o «MDD cilik» ile Marksizm'deki Demokratik Devrim içi bambaşka şeydirler. De-mokratik Devrim çok ciddi bir konudur. MDD'cilik; Demokratik Devrim'i dramatize ederken karikatür-leştirir.»

8 Aralık 1970; SOSYALİST tekrar yayına başlar. 12 Mart darbesinden 4 ay öncedir. Finans-kapital «27 Mayıs 1960 devrimi kabınları tasfiye etmeği için vuruşa hazırlanmaktadır. Finans-Kapital içine girdiği bunalmış AP iktidarı ile çikamayacağı anlamış, at değiştirmeye hazırlanmaktadır. Sağda-ki «Başuz Develik», Finans-kapital'i yeni çözümler-itemektedir.

«Soida Başuz Develik» ise yeni bir görünüm kazanmıştır. 29 Ekim 1970'deki TİP IV. Büyük Kong-resi ve Kongreyi terkedene delegelerin oluşturduğu «Proleter Devrimci Kurultay» ile TİP'in yıkılışı ke-sinleşmiştir. Oysa Dr. Hikmet Kıvılcımlı 1965'den beri gerek teorik, gerek pratik teklifleri ile TİP'in bir işçi sınıfı partisine dönüşmesi için çaba sarfet-mekteydi.

PROLETARYA PARTİSİNİN REORGANİZASYONU ÇABALARI

Dr. Hikmet Kıvılcımlı, bu yeni durumda artık TİP dışında çözüm önermektedir. Parola yine prole-taryanın örgütlenmesidir. Çünkü yine tüm «olumsuzluklar hastahğın tek ilacı: Proletarya partisi içinde örgütlenmektir.» Bu aşamada Dr. Hik-met Kıvılcımlı, proletarya partisinin reorganizasyo-nu için bütün devrimci yuvarların «grupların der-lenişini, yuvarcıkları (mahfiller) anlaşısını son ve-rilmesini «Merkezi Devrimci Derleş Komitesi» kurulmasını, bunun altında tüm devrimci grupları «Devrimci Derleş Komitesi» kurmalarını, bu ko-mitelerin de «Hak Uyanış Güçleri» yahut «Millî Kur-tuluş Kuvvetleri» örgütlenmelerini teklif etmektedir. Dr. Hikmet Kıvılcımlı «Anarşi Yok! Büyük Der-leiş!» çağrısını yapmaktadır.

SOSYALİST, 1971 faşizmine dek yaklaşık 5 ay yayını sürdürdü. Dr. Hikmet Kıvılcımlı ilerleyen hastahğına rağmen usanmadan, yorulmadan yazdı, konferanslar verdi.

İlerlemiş hastahğına rağmen proletarya partisi-nin reorganizasyonu problemini yeni yetişen kuşak-lara anlatmak ve bu hedef doğrultusunda çalışmak çabasından bir an bile geri durmadı.

Nisan 1971'de Proletarya partisinin reorgani-zasyonuna teorik ve pratik platform olarak sunulan Vatan Partisi Tüzük ve Programın 2. baskısı ya-pıldı. Ama artık Faşizm, sosyalistlere, demokratla-ra, ilericilere balyozunu indirmek üzereydi. Faşizm, bu kezde yarım yüzyıllık işçi sınıfı militanı Dr. Hikmet Kıvılcımlı'yı zindanlara atmak istedi. Ama bu defa bunu başaramadı.

Dr. Hikmet Kıvılcımlı, 1971 Haziranında yurt (Devamı 5. Sayfada)

KIVILCIMLI'NIN KALEMİNDEN...

hazırlığı. Gelen gizli emir: «Şimdilik derslerinize çalışın!»

Gece yarısı 101 päre topla Cumhuriyet ilâm. Cumhuriyetçi Terakkîperver Furkası. Vazife Ga-zetesi. Orak Çekiç Dergisi. Akareterde Parti Kongresi. Aydınlık Dergisinin Özel Gençlik Nü-sahaları. Orak Çekiç postalar. Roza Lüksenburg ile Karl Libnekt'i fütile anış. İhbar. 1925 yılı Tib-biyeyi bitirisi. İngilizce Musul meselesi. Birinci Şark İsyanı: Şeyh Said. Türk Ocakında söylev. Tophane Bekiraga Böüğüne «Kapital» ile giriş. Ankara İstiklâl Mahkemesi. «Tarihat' Selahije». «Silik askeri». «Zat'ı şahânenin atabei ülyas-na» suikast maddesi. 10 yıl kirek.

Ne süruları, ne günleri sezinlemey batıp çık-malar. 1928 yılı yeniden «Düyan'ın Unumuy» borçları. «Gitsinler Sultanlarından alsınlar. De-mokraside mebus tayin edilmez.» İzmir'de, «Ame-leden adamları iktidara getirmek» suçü. 4 yıl, 6 ay 15 gün. Siverek yerine: Afyon - Konya - Adana - Müslimiye - Mardin - Diyarbakır yoluyla: «Elazığ Kürdistan'ın Payitahtıdır» ve «Alfabesinden cebri' âlâsına değin» sosyalizm.»

1935 YILI MARKSİZM BİBLİYOTEĞİ YAYINLARI'NDAN ÇIKAN TERCÜMELERDEN

1 — Gündelikçi İş ile Sermaye (Marks), 3 — Karl Marks'ın Hayatı Felsefesi Sosyolojisi (Len-in), 4 — Karl Marks'ın Ekonomik Politigi Sos-yalizmi Taktigi (Lenin), 5 — Ludwig Feuerbach Klasik Alman Felsefesinin Sonu (Engels), Kapi-tal (Marks) vs...

ÇİKAN TELİFLERDEN

2 — Edebiyatı Cediye'nin Otopsi, 5 — Tür-kiye İşçi Sınıfının Sosyal Varlığı, 7 — Emperyalizm Geberen Kapitalizm, 8 — İnkılâpçı Münev-ver Nedir? 9 — Marksizm Kalpazanları Kimler-dir?, Marks - Engels'in Hayatları, Demokrasi Tür-kiye Ekonomik Politikası.

1938 Donanma Kor. Askeri Mahkemesinin ilâ-mı: «şbu kitaplar, erbaşlar tarafından okunmuş ve benimsenmiş ve bu hal ile Donanma disiplin-i sarıncı mahiyette görülmüş olmakla kanaati vicdaniye-i tamme ile» 15 yıl.

1954 yılı Türkiye Filipin'lerden geri. Kuva-yimilliyeciliğimiz (Gerekeç), Vatan Partisi'nin ku-ruluş